

Școala Oremii

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației Învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile : Iulie și August.

CUPRINSUL

T. Mariș: „Discuția a puero magister”.

I. Marinescu: Modeste contribuțiuni pentru determinarea memoriei

V. Lădaru: Care trebuie să fie scopul educației în vremurile actuale?

I. P. Crivăț: Cursul de vară dela Sibiu.

I. Boariu: Cuvânt de deschidere ținut la Adunarea Generală a Asociației Învățătorilor din jud. Arad, la 3 Iulie 1933.

Proces-Verbal.

Dela comitetul central al Asociației Învățătorilor din jud. Arad.

Diverse

Examen de capacitate.

A. Subescu: Pentru învățătorii fără posturi.

D. Boariu: Pentru Domnul Petre Ciongradi învăț. preot.

Cărți și reviste.

Informațiuni.

Comunicări oficiale.

Circulară către învățătorii din orașul și jud. Arad.

Redacția: Str. Oituz No. 30. Arad.

Administrația: Casa Învățătorilor Bdul Carol I No. 66.

Abonamentul anual 60 Lei. 1 exemplar 6 Lei.

Publicată de Asociația
Învățătorilor din Arad

„Școala Vremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

MEMBRI FONDATORI:

Pavel Dirlea, Ioan Cădariu și Sava Bărbătescu.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Director: Teodor Mariș

Administrator: Eugeniu Spinanțiu.

Membri: Dimitrie Boariu, Nicolae Cârstea, Constantin David, Lazar Igrișan și Iulian Lucuța.

COLABORATORI:

Fl. Ștefănescu Goangă, Prof. Universitar Cluj; N. Margineanu, asistent Univ. Cluj; Ion Nișipeanu, prof. București, I. F. Buricescu, prof. București, I. Stanca, profesor; Ascaniu Crișan, dir. liceului Moise Nicoară; S. Spulbereanu, f. inspector școlar; Iosif Moldovan, f. inspector școlar; C. Balta profesoară; A. Vășian, inv.; George Marcu, inv.; I. C. Lascu, inv.; A. Burjicală, inv.; T. St. Vicol, inv.; P. Zoțiu, inv.; I. P. Crivăț, inv.; I. Pordea, inv.; A. Volungan, inv.; I. Marinescu, inv.; I. Jianu, inst.; A. Păpureanu, inv.; M. Ionescu, inv.; G. Tudor, inv.; Sp. Vâneajă, inv.; Gh. Redișt; M. Florescu, inv.; V. Olariu, inv.; I. Riza, inv.; Al Amancei, inv.; M. Coșoroacă, inv.; A. Billo, inv.; I. Schuch, inv.; Ioan D. Popescu Bobu inv.; Maior N. Popovici, Pr. Fl. Codreanu, D. Dijmărescu, Fl. O. Roșca; V. Lădaru și A. Subescu.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

Manuscrisele, revistele pentru schimb și cărțile de recensat se trimit pe adresa: Dlui Teodor Mariș, prof. Arad str. Oituz No. 30.

Corespondența privitoare la administrație: abonamente, schimbări de adresă, revistele înapoiate etc. se trimit pe adresa Administrației: Casa învățătorilor Arad Bdul Carol I No. 66 pentru Dl. Eugeniu Spinanțiu.

„Scoala Vremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

„Discat a puero magister“¹⁾

Istoria ne spune, că străbunii noștri Romani au fost un popor cu un caracter eminentemente practic și pozitiv, în opunere cu dispozițiile estetice și ideal artistice ale geniului grec. Tocmai de aceea și pedagogia romană, o vedem pătrunsă de spiritul emanat dela un asemenea caracter.

Ținărui roman nu învață manuirea armelor, numai pentru ca să aibă un fizic frumos și armonic dezvoltat ca ținărul grec; ci o învață pentru ca prin forța sa fizică, să poată contribui, într'un eventual război, la victoria Romei eterne.

Tot așa învață oratoria pentru ca prin participare la ofacerile publice, în adunări, să promoveze, prin activitatea sa, interesele obștești. În general în pedagogia romană „punctul de vedere pur educativ-idealism era subordonat punctului de vedere didactic“.

Datorită acestei structuri sufletești a lor, Romanii au produs nu numai în arhitectură opere, a căror urme ne pun în uimire și storc admirație pentru creatorii lor, ci ei au produs și în pedagogie cunoscutele maxime didactice, dintre care unele își au locul de frunte între preocupările pedagogiei moderne, iar altele prezintă încă și pentru zilele noastre un scop, care trebuie urmărit și de care viitorul va fi în măsură să se apropie mai mult.

Noi am cunoscut diferitele maxime didactice romane pe măsură ce pedagogia, în evoluția ei, a încercat să realizeze punctul de vedere exprimat în ele. Așa s'a putut vedea scris pe medaliile ce se dădeau ca premii la gimnastică: „Mens sana in corpore sano“, apoi s'au discutat de multe ori maximele: „Non multa, sed multum“ etc.

Mai puțin discutată, până acum, a fost maxima: „Discit a puero ma-

¹⁾ Educatorul să învețe dela copil.*

gister¹⁾ pe care în lucrările pedagogice recente, ba chiar ca deviză a Institutului J. J. Rousseau²⁾, o găsim astfel: „Discat a puero magister“³⁾.

Nu-l mare lucru să ne explicăm de ce pedagogia n'a putut realiza până acum, adevărul cuprins în maxima citată, când știm, că după făurirea maximelor romane, a urmat un timp, când copilul, chiar în chestie de educație, sau mai ales în chestie de educație a fost nesocotit.

A trebuit să vină „secolul copilului“ ca să se poată realiza și acest adevăr.

Azi, cu ajutorul metodelor pentru studiul individualității, nu facem altceva, decât încercăm a descoperi căile individualității înăscute ale copilului, prin care cu mai multă ușurință și cu mai mult efect să-l putem oferi sau prin care să-l putem conduce spre aflarea terenului prielnic formării sale. Adecă învățând să cunoaștem copilul, învățăm dela copil, cum să-l educăm mai în conformitate cu firea sa, cu individualitatea sa înăscută.

Adevărul maximei de care ne ocupăm, a fost accentuat în altă formă, dar cu același înțeles, și de filozofii de mai târziu, așa Goethe zicea: „werde, was du bist“⁴⁾, iar un alt învățat german adaugă: „man kann nur werden, sofern man schon ist“⁵⁾ adecă ca să știm ce vom fi și ce putem fi, trebuie să căutăm să ne cunoaștem, ce suntem. Iar dacă maxima citată, din trecutul atât de îndepărtat, s'a legat prin firul vremii, de zilele noastre, când raportul dintre mediu cu influințele sale și individualitate poate fi resturnat astfel: „individualitatea nu stă pradă înrăuirilor, ci invers, ea le alege... Ca atare ea nu se supune influințelor, ci din contră și le supune sie-și... asimilează ceea ce se potrivește cu structura ei originară“⁶⁾ atunci nu mai încapă nici o îndoială că maxima: Educatorul învață dela copil⁷⁾ conține un adevăr incontestabil, iar modificată în forma: „Educatorul să învețe dela copil“ impune, în interesul unei educații sănătoasă, ca problemă principală pentru educatorii noștri de azi: studierea copilului român.

La noi, încă a străbătut tendința de a realiza maxima citată, adecă tendința de a studia copilul român, cu scopul de a pregăti un substrat național, în vederea formării unei „pedagogii românești“ propriu intereselor și posibilităților de dezvoltare ale copilului român în conformitate cu firea sa.

1) Educatorul învață dela copil.

2) Dr. Ed. Clapare de educația funcțională trad. de M. și F. Nicolescu.

3) Educatorul să învețe dela copil.

4) fii ceea ce ești.

5) putem fi numai când suntem deja. Vezi Problema educabilității. Rev. de pedagogie c. III—IV 1932.

6) S. Gaiu: Problema educabilității. Rev. de pedagogie c. III—IV 1932.

Cauza, că problema studiului copilului român n'a pătruns destul de adânc și în șirul educatorilor practici, pe lângă altele, a fost și aceea, că oficialitatea noastră n'a indicat, destul de clar, în programa de muncă școlară, această problemă.

Actuala reformă școlară, a d-lui Ministru Gusti, ținând seamă în toate privințele de realitatea românească, înlătură și în această privință neajunsurile de până aci, căci iată ce zice: ... „și discutând cu ei despre ceea ce au făcut în timpul verii, învățătorul va căuta să-i cunoască: va observa înălțimea lor fizică, interesul pe care îl arată școlii, atenția precum și înfrimările fizice sau insuficiențele sensoriale. Datele obținute cu ocazia acestui examen sumar psiho-fizic, vor fi notate de învățător în carnetul său de observații”¹⁾.

În afară de aceasta, programa tot mereu, la fiecare materie aproape, sfătuște pe învățător, să noteze în carnetul său, răspunsurile mai caracteristice ale școlarilor, prin ce ni se dă ocazie, vrând nevrând, și aceasta e ce a lipsit până aci, ca să raportăm ceea ce copilul produce spontan sau în mod deosebit la observațiile psihologice, ce le avem despre dânsul, confruntând astfel internul copilului prins prin observațiile noastre, cu manifestările sale exterioare, cu scop de a-l cunoaște cât mai bine și a-l da soluțiilor spre a fi utilizat la locul potrivit.

Ne place a crede, că cu data punerii în aplicare a programei proiectate de actualii conducători ai educației naționale, adevărul, atât de tragic, depus în maxima din fruntea acestui articol, și-a găsit și în învățământul românesc terenul prielnic realizării sale.

Dar programa proiectată înlesnește studiul copilului nu numai prin dispoziția citată mai sus ci și prin scopul pe care îl fixează învățământului primar: „Învățământul primar are menirea să ajute formarea și dezvoltarea întâlelor deprinderi și cunoștințe, ca să pregătească oameni deosebiți în viață și buni cetățeni ai Statului Român.”²⁾ precum și consecvent acestui scop, prin reducerea în mod considerabil a programelor, plecând din următorul punct de vedere: „Tot ceea ce nu are o aplicație în viață se pierde cu timpul și din toată bruma de carte, dată de școală, nu mai rămâne decât o spoială, care nu mai deosebește de loc pe omul care a pierdut câțiva ani la școală, de cel care n'a frecventat-o.

Școala este din contră pe drumul ei, dacă va căuta să dea deprinderi și cunoștințe, care nu vor fi mai târziu eliminate prin neaplicare”³⁾.

¹⁾ Proiectul pentru reforma programei analitice a învățământului primar pag. 7.

²⁾ Anteproiectul de lege al învățământului primar art. 1.

³⁾ Proiectul pentru reforma programei analitice a învățământului primar, pag. 3.

Prin urmare noua reformă școlară înlătură ceea ce până acum era pentru unii motiv, iar pentru alții cauză și astfel cu toții vom putea munci, pentru ca prin studierea „copilului român, să ne dăm contribuția noastră la formarea „pedagogiei românești“.

T. Mariș.

Modeste contribuțiuni pentru determinarea memoriei.

2. Memoria numelor.

Pentru determinarea memoriei numelor am întrebunțat acelaș procedeu ca și pentru memoria numerelor, atât doar c'am înlocuit cifrele prin 10 litere sau nume.

Am făcut în total 8 experiențe (timp de memorat 10", 15", 20" și 25") cu 64 elevi, cari sunt grupați în 7 clase și au vârsta între 8 și 14 ani.

De data aceasta numărul subiecților se prezintă cu 1 în minus, fiindcă o fetiță din clasa III-a, de 12 ani, care a fost clasificată a 10-a, în tabloul general al memoriei numerelor, n'a mai frecventat cursurile.

Tema primelor două experiențe vizuală și auditivă (10") se compune din 10 litere așezate ad-hoc; iar a celorlalte șase, se compune din 10 nume de botez, de familie, de animale domestice, de animale sălbatice, de pomi, de cereale, de obiectele școlarului, de obiectele din clasă și din curtea școlii, de sate, de orașe, de ape, de provincii, de țări, de continente, de obiectele de învățământ, de lunile anului, de zilele săptămânii, de ocupațiunile oamenilor, etc., toate bine cunoscute elevilor, fiindcă sunt alese chiar din mediul lor înconjurător.

Un inconvenient am întâlnit cu ocazia experimentării elevilor de clasa I-a, cari nu știu ceti și scrie destul de bine și repede; însă l-am rezolvit așezând în temă numai cuvinte sau nume formate din 2 sau maxim 3 litere: ou, os, ac, oi, cuc, nuc, urs, etc., pe cari orice elev de clasa I-a, spre sfârșitul anului școlar, le citește și le scrie cu ușurință. Și pentru clasa II am ales cuvinte simple, formate din maxim 4 litere.

Calcularea memoriei numelor am făcut-o după observațiunile publicate în No. 4 al acestei reviste, pag. 8-9, atât doar că nu este vorba de cifre ci de litere și nume.

Când s'au ivit mai multe posibilități de calculare, am adoptat pe cea mai favorabilă elevului, având în considerațiune faptul că acesta adeseori este stăpânit de emoție sau lipsă de bună dispoziție, deși caută să tănu-lască aceste stări psihice.

Rezultatul acestor experiențe este cel cuprins în tabloul de mai jos.

Tabloul general al memoriei numelor.

Aprecierea rezultatului (notele)		Clasa	vârsta în ani	Media re- producerilor	clasificarea generală	clasificarea memoriei numerelor	Aprecierea rezultatului (notele)		Clasa	vârsta în ani	Media re- producerilor	clasificarea generală	clasificarea memoriei numerelor
Băieți	Fete						Băieți	Fete					
8,78		VI	12	2'9"	1	1	6,15		VI	14	2'58"	34	8
8,68		VII	13	3'21"	2	4	6,06		IV	12	7'55'	35	21
8,56		VII	12	2'40"	3	2	6,05		V	12	4'26"	36	41
8,09		III	10	2'42"	4	7	5,98		V	12	3'18"	37	45
7,97		I	8	3'	5	17	5,97		I	8	16'42"	38	51
7,87		I	9	15'13"	6	14	5,93		II	9	2'48"	39	31
7,84		II	9	1'37"	7	23	5,89		IV	11	3'32"	40	50
7,57		II	9	1'38"	8	34	5,77		VI	14	3'39"	41	9
7,51		IV	11	5'30"	9	6	5,76		II	11	2'41"	42	61
7,51		IV	14	6'9"	10	16	5,71		I	8	15'23"	43	56
7,47		III	10	2'54"	11	15	5,66		VI	14	3'30"	44	3
7,36		II	10	2'29"	12	48	5,58		I	8	2'56"	45	42
7,27		IV	11	5'34"	13	35	5,51		II	11	2'14'	46	30
7,24		IV	14	3'28"	14	36	5,50		IV	11	5'40"	47	40
7,22		IV	13	4'9"	15	32	5,47		III	11	2'43"	48	19
7,20		I	8	2'56"	16	43	5,47		II	11	3'50"	49	58
7		I	8	6'39"	17	22	5,45		IV	11	6'26"	50	26
6,97		VI	14	3'5"	18	12	5,43		II	12	2'20"	51	47
6,90		V	13	2'2'	19	38	5,41		III	12	3'32"	52	20
6,81		III	11	3'13"	20	33	5,36		III	10	3'8"	53	13
6,73		IV	11	4'21"	21	29	5,35		III	11	3'28"	54	24
6,58		V	13	3'19"	22	11	5,32		II	9	2'47"	55	53
6,57		II	9	12'5"	23	62	5,26		I	8	6'36"	56	52
6,57		II	10	2'3"	24	59	5,25		VI	14	1'59"	57	18
6,55		II	9	2'3"	25	46	5,22		I	9	4'30"	58	55
6,46		I	9	2'7"	26	47	5,18		I	8	2'30"	59	60
6,41		II	11	2'50"	27	28	4,78		I	9	8'5"	60	64
6,38		VI	14	2'48"	28	5	4,58		I	8	4'5"	61	63
6,36		I	9	5'44"	29	44	4,49		V	14	2'15"	62	49
6,35		VI	12	3'29"	30	27	4,02		I	9	13'33"	63	54
6,28		III	10	2'54"	31	39	3,94		I	9	6'27"	64	65
6,21		I	8	1'19"	32	57							
6,19		IV	11	6'50"	33	25							

Media 7,51 au două eleve din clasa IV. Una are vârsta de 11 ani, media reproducerilor 5'30" și e clasificată a 9-a în acest tablou și a 16-a în tabloul general al memoriei numerelor; cealaltă are 14 ani, media reproducerilor 6'19", e clasificată a 10-a în acest tablou și a 6-a în cel precedent.

Media 6,57 au doi elevi din clasa II-a. Unul are 9 ani, media reproducerilor 2'5", e clasificat al 23-lea în acest tablou și al 62-lea în cel precedent; celălalt are 10 ani, media reproducerilor 2'36" și e clasificat al 42-lea în acest tablou și al 59-lea în cel precedent.

Media 5,47 o au un elev și o elevă de 11 ani. Elevul e în clasa III-a, are media reproducerilor 2'43", e clasificat al 48-lea în acest tablou și al 19-lea în cel precedent; eleva e în clasa II-a, media reproducerilor 3'50" e clasificată a 49-a în acest tablou și a 58-a în cel precedent.

În rubrica finală a acestui tablou am reprodus clasificarea generală a memoriei numerelor, pentru ca cititorul să poată confrunța cu ușurință tabloul general al memoriei numerelor cu tabloul general al memoriei numerelor și să scoată singur concluziunile necesare, pe cari le vom scoate și eu la sfârșitul acestor experiențe.

— Va urma memoria formelor —

Iosif N. Marinescu.

Care trebuie să fie scopul educației în vremurile actuale?

În toate timpurile și la toate popoarele, educația a avut un scop ce și l-a fixat în concordanță cu mersul general al spiritului societății spre o anumită țință, fie de ordin național, fie de ordin filozofic sau religios, fie de ordin pur cultural. În fiecare epocă din viața societatea are o preocupare preponderantă, spiritualitatea înclină spre un anumit domeniu de idei, sentimentul își concentrează razele calde asupra acelui domeniu, iar voința activează pe același linie de preocupări spre atingerea scopului inițial.

Această mișcare pornită dinăuntrul sufletului, se exteriorizează în activitatea concentrică a tuturor funcțiunilor sociale. Vreau să spun că dacă într-o epocă societatea nutrește, de pildă, un scop național, atunci toate funcțiunile ei ca: biserica, școala, politica, literatura, etc., toate își îndreaptă activitatea spre realizarea acestui scop, lucrând fiecare după metoda proprie și realizând fiecare în sfera sa, o parte a idealului societății.

Trecând de la aceste considerații generale la scopul spre care trebuie să țințească educația românească azi, în raport cu preocupările spirituale

ale societății, vreau încerca să definesc scopul ce trebuie să-l aibă educația în raport cu cerințele imperioase ale ceasului de față.

În timpul actual, în pedagogie se cercetează prea mult chestiunea metodelor și se precizează prea puțin scopul în serviciul căruia să folosim savantele metode.

Acestel lipse de ideal, i-se găsește explicația în totala lipsă de ideal a societății de azi, ce se răfrânge în toate domeniile de activitate atât sufletești cât și materiale.

Se mai găsește iarăși explicația în depresiunea morală în care zace actuala generație și în lipsa unui suport etern al sufletelor ce rătăcesc pe căi sterile și nefaste.

Societatea românească pare că și-a epuizat tot focul sacru al idealurilor înalte, pare că toate elanurile i-s-au consumat în lupta cu nevoile tralului zilnic. Idealul național odată înfăptuit, neamul trebuia să-și îndrepte ochii spre un alt ideal, pentru înfăptuirea căruia să-și pună în activitate energiile latente.

Dar neamul pare că și-a pierdut axa și a amorțit contemplându-și vechea înfăptuire și nefiind în stare să meargă mai departe, s'a oprit în drumul său istoric tocmai atunci, când era mai necesar să pășască înainte spre noul înfăptuiri. Pentru a vindeca societatea românească de această boală sufletească, educației îi revine rolul de a îmborsăta sufletele nouilor generații cu energie și lumină nouă, să trezească neamul din amorțire și să-l exalte pășile bune ce zac astăzi în amorțire și să stăvilească relele porcării din cauza cărora ruina și mizeria se înculbează în societate.

Societatea românească de azi nu are un ideal național: educația trebuie să i-l insufle; societatea românească n'are ideal moral: educația trebuie să i-l dea; societatea de azi n'are ideal cultural: educația trebuie să îl precizeze; societatea s'a îndepărtat de Dumnezeu: educația trebuie să o readucă; societatea românească zace într'un pesimism disolvant de energie: educația trebuie să o trezească la viață nouă, printr'un reviriment optimist, sănătos și constructiv, pe care să-l trezească și să-l imprimă în sufletul nouilor generații.

Singură educația este și va fi marea forță cu influență hotărâtoare asupra vieții neamurilor. Când Leibnitz spunea că prin educație ar schimba complet, într-o sută de ani, fața Europei, își da foarte bine seama de marea ei putere: Căci sunt cerințele imperioase cărora trebuie să răspundă astăzi educația?

În primul rând neamul românesc are nevoie astăzi de o conștiință românească, de un suflet românesc unitar. Pe tot întinsul țării fiecare locuitor trebuie să simtă și să gândească românește. Educația trebuie să

tină veșnic treaz patriotismul, iar nu să-l lase în paragină de dragul internaționalismului dizolvant și amorf, căci e dovedit prin secole de experiență, că națiunile progresează numai în cadrul etnic, fiecare având un sânge deosebit și o misiune istorică de împlinit. Educația trebuie să dea generațiilor de azi conștiința românească, dragostea de pământ și de frații de un sânge, trebuie să le infiltreze adânc în suflet mândria rasei ce nu se lasă călcată de nimeni în picioare, nici întrecută în calitate de altă și ambiția de a fi nu numai la înălțimea altora dar chiar de a-i întrece pe cei de pe culmile cele mai superioare ale meritelor.

Astfel prin educație vom ajunge să punem capăt spectacolului jalnic din România de azi unde valul strălăsimului ne cutropește, unde bogățiile țării intră în mâna și în punga veneticilor aduși de vânturi care n'au nimic comun cu neamul românesc și unde românul trăiește înglodat până în gât în mizerie.

Educația de azi trebuie să moralizeze mult, foarte mult. Căci virsul imoralității roade și congrenează baza sufletului societății de azi coborând-o din decadență în decadență. Dar moralizând educația trebuie să creștineze căci morala noastră nu poate fi decât cea creștină. Printr-o educație morală creștină se va putea pune capăt aberațiilor sectare ce subminează temelile religiei sublimă a lui Cristos și primejduesc sufletul neamului. Educația trebuie să formeze suflete creștine așezate pe o solidă bază morală, pentruca prin noile generații să se îmbogățească cu creier curat atmosfera morală de azi, încărcată de desfrâu, lașitate, excocherii fantastice, jaf în banul public și particular, și ateism păcătos și degradant. Rolul educației în această direcție e covârșitor. Dar trebuie să lumineze sufletele și să le purifice cu flacăra credinței creștine, ce în multe suflete abia mai fâlfâie, iar în altele s'a stins cu totul, să le fortifice pe baza moralei celei mai aspre și să le formeze o judecată dreaptă cu care să cântărească bine adevărurile înainte de a-le adopta, ca să se pună capăt rătăcirilor ideologice marxiste: socialismului și comunismului și tuturor celorlalte curente de idei subversive cari primejduesc viața neamului și organizația statului.

Eu cred că toată criza morală și materială de azi, e cauzată numai de nepăsarea față de religie și nerespectarea niciunei morale. Omului îi trebuie un adevăr statornic, intangibil, cărula să-i supună spre verificare toate gândirile și toate faptele sale. Acest adevăr este voința divină.

Câtă vreme omul crede, viața lui sufletească și exterioară ș'o organizează după un plan divin; când nu crede în nimic, în sufletul său în naștere anarhia, destrămarea, haosul. Toate acțiunile sale poartă pecetea incoerenței, spiritul oscilează între bine și rău, admiră ce trebuie să deteste, necinstește ceace trebuie venerat și toate faptele sale sunt făcute de fără rost.

Urmele acestui fapt se pot constata ușor privind haosul economic, financiar, politic și cultural de azi, unde totul e incoerență, și aberație.

Rolul educației este să vindece acest suflet bolnav al societății de azi, să dea sufletelor iarăși baza adevărului creștin și să crească generațiile în frica de Dumnezeu, în respectul moralei lui Cristos și în spiritul tradițiilor străbune, dovedite ca cele mai mari forțe de regenerare ale unui neam.

Educația trebuie să dea României un popor cu un suflet cu totul nou. Cu un suflet național mândru de neamul său și menirea sa istorică, cu un suflet luminat și îndreptat pe căi eterne prin credința creștină și oțelit printr-o morală aspră și prin nestrămutată iubire de patrie.

Neamul românesc trebuie să devină facla orientului european și să revieze spre malurile Dunării și ale Mării Negre marea glorie romană, al cărei nimb a împodobit odată lumea întreagă. România trebuie să devină marea putere în jurul căreia să graviteze toate popoarele balcanice și ale mijlocului și orientului european.

Poporul românesc are calitățile mari cari să-l ridice pe înaltul piedestal de glorie, educația trebuie să le dirijeze, să le cultive și să le exalte, pentru că în marea cucerire a popoarelor Europei, România să-și cucerească un loc de frunte.

Vasile Lădaru
Inv. Nadăș Arad.

Cursurile de vară dela Sibiu¹⁾.

Prof. Herescu: Platon

Este foarte dificil lucru să cuprind în rânduri rezumative atmosfera de înalt și senin spiritualism ce s'a desprins din prelegerea dascălului de clasicism dela Universitatea bucureșteană. D-l prof. Herescu este un cărturar de sănătoasă cultură greco-romană. Structura frazei și sobrietatea gândirii dă o mai întâlnestă (așa mi se pare mie) numai în opera nemuritorului V. Pârvan.

Clasicismul — așa a început conferențiarul — este disprețuit de lume în genere. Ideile mari ale clasicismului aparțin însă tuturor vremurilor. Una din cele două culmi ale gândirii clasice este Platon. El s'a născut la Atena. A propovăduit la gimnaziul din grădina lui Akademos. Din prelegerile marilor cugetători se poate constata că : a) *avea idei* ; b) *știa cum să le expună* și c) *a creat discipoli*. Didacticismul lui era întemeiat pe *fond, formă*

¹⁾ În numărul viilor o dare de seamă despre aceste cursuri.

(metoda socratică) și rezultate. Aceste trei însușiri de căpetenie se cer ori cărul educator de ispravă. În Platon se contopeau. El a rămas prototipul profesorului din orice timp.

Școala lui Platon este interesantă fiind că a atacat probleme mari pe cari omenirea le-a pus și le va mai pune. Problema cunoașterii, acum două zeci și cinci de veacuri, se arăta în două înfățișări: materialistă și idealistă.

1. Materialismul ionic, după care lumea încunjurătoare se cunoaște numai prin simțuri.

2) Idealismul Eleaților pretindea că mișcarea, pluralitatea și tot celace cunoaștem prin simțuri sunt simple iluzii. Existența se percepe numai cu ajutorul instrumentelor cerebrale: judecata și raționamentul. Platon se situează pe mijlocul acestor teorii de cunoaștere. Realitatea nu se poate lega de simțuri. Știința deasemenea, nu se poate fundamenta pe senzații. O asemenea știință este trecătoare ca și senzațiile. Știința trebuie să fie permanentă, eternă. În falmoasa alegorie a peșterii, Platon plascitizează relativitatea senzațiilor noastre, care nu sunt altceva decât umbrele realităților adevărate. Peste lumea sensorială, trecătoare este lumea ideilor permanente. Ideia este o esență statornică, o unitate invariabilă. Săvârșirea formelor de idei se datorește puținței omului de a abstractiza. Din o sumedenie de elemente concrete, mintea umană făurește ideea. Abstracțiunea e o armă superioară a omului. Așa dar omul cunoaște lumea permanentă, supra-sensibilă, slujindu-se de abstracțiune și raționament; pe cea sensorială, trecătoare, prin mijlocirea simțurilor sale.

Platon pune și problema morții și a nemuririi sufletului. Pentru unii sufletul moare odată cu trupul. Alții, din potrivă, susțin că sufletul viațuiește și după moarte. Cu aceștia din urmă este și Platon. Moment unic în istoria ideilor este confesiunea lui Socrates, magistrul lui Platon, către Criton despre nemurirea sufletului. Moartea nu există ca dispariție. Ea este descompunerea, transformarea elementelor materiei. Moartea sufletului nu se întâmplă fiindcă acesta este un element simplu. El trece prin succesiunea opozitelor. Viații îl urmează moartea, acetia, viața. Sufletul, când se întrupează, se prăbușește în viață. El este oaspetele nemuritor al formei muritoare. Cât sălășluiește sufletul în trup se influențiază reciproc cu acesta. Se nasc cloacniri. Instinctele încearcă să ia în stăpânire totul. Pentru suflet moartea este de dorit fiindcă Țea îl scapă din temnița corpului. Filosofia lubesște moartea, fiindcă aduce eliberare. Sufletul care domină trupul, câștigă pacea. Moartea este supremul, examen pentru om. Socrates l'a trecut în modul cel mai strălucit.

Opera lui Platon nu aparține filosofiei, ci umanității întregi. Din ea s'a inspirat creștinismul, filosofia modernă și toate doctrinele idealiste și mistice. Deaceia Platon este viu și nou pentru toate generațiile. I. P. Crivăț.

Asociația Invățătorilor din Județul Arad.

Cuvânt de deschidere

ținut la Adunarea Generală a Asociației Invățătorilor
din jud. Arad, la 3 Iulie 1933.

Onorată adunare generală,

Produsul spiritual al efortului uman, qltesența a tot celace a creat omul dela apariția sa pe minuscula noastră planetă, esența continuelor sale frământări, s'a cristallizat în două forme uriașe de viață. *Varietatea împrejurărilor*, diversitatea obstacolelor din calea fluviului vieții, au provocat *bfurcarea culturală*, a en'igmaticel și torențialei revărsări, ce se numește viață. Ea curge în timp și spațiu, în aceste două forme din ce în ce mai consistente și diferențiate, și pe care noi le numim *Orient* și *Occident*; din toate punctele de vedere. Deosebim deci două lumi, prin care cultura ome-nească se manifestă cu intensități neegale, sub formă de cultură *Apuseană* și cultură *Orientală*. *Prima, dezvoltată între zidurile orașelor*, are un leagăn de piatră și ciment". A doua, născută în „marile păduri virgine ale Indiei, are ca leagăn imensitatea naturii cu toată varietatea și măreția armonică a pădurii și a legilor necunoscutului".

Condițiile, fundamentale deosebite, de cadru cosmic în care omul a fost nevoit să-și edifice formele de viață culturală, au săpat urme adânci în sufletul său, diferențindu-le cu atâta putere, încât multe secole, aproape că n'au existat „puncte de contact între ele". Secolele, la început au adâncit această depărtare dintre cele două lumi, înch zându-le în cămășile de forță ale formelor de gândire, ale categoriilor logice, ce în aparență n'au putut și nu se vor putea suprapune, ca prin aceasta să colucidă.

Apusul își concentrează și valorifică viața într'o „logică a rațiunii Orientul, în logica mistică". Sunt căi deosebite, prin care popoarele apu-ului și ale Orientului, își adapă sufletele în Izvorul adevărului. „Alta este logica rațională și alta este logica mistică". Prima, trăește prin silogisme; cantă pe Dumnezeu pe calea raționamentelor. A doua, trăește prin intuiție și se hrănește din contopirea în infinit a sufletului cu viața cosmică.

Orientalii, născuți în „domurile" imense ale codrilor, copleșiți de nes-ârșita bogăție a unei naturi evocatoare, își împletesc propria lor viață, cu adâncul și farmecul acestei naturi „din bogățiile căreia se hrănesc aproa-pe fără muncă, nu numai fizicește ci și sufletește". Viața orientului e o împletire a insului cu natura până la confundarea lui în infinitul ei; ten-aloja lor, o năzuință permanentă de armonizare totală cu ritmul cosmic.

De aici rezultă acel minunat simț al ritmului universal, al armoniei

Individului cu universul, ce se realizează în devenirea lui, pe calea misticului prin contemplare. Credința lor e „recunoașterea unei imanente filozofii infinite, în care lucrurile toate, deopotrivă de insufleteite prin ea, se îmbină și se topesc în același viață universală, unică și continuă, în care totul începe și sfârșește“.

Departe acest simț al ritmului cosmic, al armoniei universale, de apuseanul izolat de natură și crescut între zidurile orașelor sale. Viața lui e o continuă luptă, pentru menținerea statului și a existenței sale proprii. Cultura lui are caracterul individualismului exagerat, care culminează în tendința de a supune Universul prin armele rațiunii. De aici acela adorare de sine și concentrare a existenței universale în rațiunea insului, de unde a rezultat imperios, credința în forța egoistă, câștigată prin toate subtilitățile rațiunii. De unde, acela exagerată concepție — perimată deja — despre viață prin care Universul s'a conceput ca un complex al tuturor senzațiilor. Pentru Apusean, Universul era reflexul existenței, prin oglinda rațiunii.

Concepția de viață a apuseanului, variază în cadrul caracterului esențial individualist, aproape proporțional cu timpul. Ea s'a cristalizat în: naturalism, mecanicism, vitalism, materialism, etc. toate etichete ale efortului rațional de a da un înțeles vieții. Orice schimbare însă, este echivalentă unei mișcări. Variatele concepții raționale ale Europeanului despre viață, sunt schimbări culturale, sunt prin urmare, mișcări spirituale. Și acolo unde este mișcare, este frământare, și prin urmare este trăire, viață, deoarece unul din caracterele principale ale vieții, este mișcarea. Europeanul, Apuseanul, este prin urmare dinamic, deoarece caracterul său este frământarea. Numai că acest dinamism, poartă efigia raționalismului. Deci, Apuseanul este rațional dinamic.

Orientul are același concepție de viață, de-a lungul timpurilor.

Din acest punct de vedere el este eminent static. Viața lui cu toate acestea, este însă frământare. Nu rațională ca la Europeanul ce subordonează Universul, propriei existențe, ci frământare, pentru a se dizolva prin mistic și contemplare, în infinit. Prin urmare dacă *Orientul este static* din punctul de vedere al variației concepțiilor raționale despre viață, el este dinamic din punct de vedere al frământărilor sale mistice.

Dinamismul Orientului are deci un caracter mistic.

În aceasta consistă marea deosebire dintre produsele spirituale ale Orientului și ale Apusului. Aceasta este bariera ce desparte gândirea Europeană, de gândirea Orientală; abisul dintre cele două uriașe forme culturale ale omenirii și catastrofa depărtare ce a existat, între posibilitatea de o înțelegere mutuală sau reciprocă, a celor două lumi.

Dacă caracterul pedeaparte dinamic, al misticizmului Oriental, integrează insul în fluxul și viața armonică, (și ritmată a Universului, dacă di-

namismul său poate fi productiv pe latura sensibilității), față de pulsațiile cosmosului, intensificând prin aceasta sentimentul plăcut al trăirii în cântecul naturii; el este neputincios față de ordinea rațională a vieții umane. Contemplația mistică a existenței, aneantizează individul, prin disolvarea lui în cursul Universului; îl ucide pentru progresul rațional. Ori viața este nu numai contemplație mistică, pentru că structura omului este și rațională, nu numai mistică.

Iată prin urmare cum, caracterul înțelegerii mistice a vieții, de către orientali, este exclusivist și insuficient, pentru a răspunde chemării pe care o are omul. Și ca o consecință firească a acestui exclusivism, ca un corolar inerent, apare întruparea Orientului, în acel staticism necreator din punct de vedere cultural.

Dar se pare că nici apusul nu este mai puțin exclusivist decât Orientul. Prin înțelegerea diametral opusă, el a refugiat totul în rațiune, a concentrat totul în individ, creind nefericirea egoismului, paralel cu progresul ce rezultă din tendința de stăpânire a lumii, prin rațiune. De aici știința, de aici capitalismul de aici acele consecințe manifestate prin o permanentă lipsă de echilibru, interior. Este, probabil, de ordin creator, această lipsă de echilibru, tocmai prin căutarea formelor care ar putea să fie expresia echilibrului. Deci nici concepția occidentală n'a putut răspunde chemării omului.

Omul, fie el oriental sau occidental, n'a fost în stare să creeze acea unitate de măsură sufletească, acea formulă de sinteză perfectă care să rezolve sensul atitudinii ce trebuie să aibă față de existență. A trebuit pentru aceasta intervenția lui Dumnezeu prin întruparea lui ca om. Iată deci înalta semnificație a creștinismului. Creștinismul nu este nici apusean nici oriental prin măreția lui divină, și prin lipsă de exclusivism prin împăcarea pe care o aduce cu posibilitatea de înțelegere între cele două lumi, și prin rezolvarea problemei vieții. Creștinismul, nu anulează dreptul omului de-a stăpâni natura, dar în această stăpânire el nu vede un scop, ci un mijloc de înălțare către D-zeu. Prin aceasta creștinismul disolvă egoismul și promovează progresul, justificând armele rațiunii întru stăpânirea universului. El nu neagă nici misticul contemplativ, dacă aceasta se interpretează ca o cale prin care omul caută pe D-zeu. Formula creștină a vieții exprimă mai presus de toate pace, adică echilibru, deci fericire.

S'a obiectat de atâtea ori că, concepția creștină, tocmai pentru că exprimă pacea, deci echilibrul, este de natură contrară progresului prin caracterul static al oricărei stări de echilibru. Acestora le voi răspunde că, echilibrul nu este numai de natură statică, ci și dinamică; pentru că el este mai presus de toate, armonie. Nu este mișcare nesfârșită în univers? Nu-

mărul imens al stelelor, planetelor, întregul sistem polar cu cortegiul lui de planete, nu se mișcă? Și ce armonie desăvârșită în această mișcare; ce echilibru: *Creștinismul este prin urmare cheia fericirii omului*. Într'un singur cuvânt el exprimă atâta concepție cât și metodă de viață. Acest cuvânt este iubire. Este izvorul de unde, popoarele care se adapă din el își satisfac chemarea prin îndestulare spirituală

Poporul românesc, se află la răscrucea spirituală a occidentului cu orientul. Dar el este la aceeași răscruce și din punct de vedere geografic. Din secolul al 3-lea, când au început, până în secolul al 14-lea, când au încetat năvălirile barbare, *teritoriul locuit de poporul românesc a fost teatrul permanent al acestor năvăliri de horde venite din orient, terenul unde apusul s'a ciocnit cu orientul*. Cadavrele fizice și spirituale ale acestor ciocniri de mai bine de un mileniu, au hrănit pământul și sufletul poporului românesc în formație, imprimând structurile spiritualității românești de mai târziu caracterele combatanților. Suntem prin urmare nu numai *occidentali ci și orientali*. *Prin poporul românesc, elementul mistic al orientului, se îmbină cu raționalul occidentului*.

Am văzut însă că, aceste elemente, pedeparte sunt diametral opuse deci în aparență, *antipodice*. Nu cumva dintr-o astfel de combinare de caractere rezultă o structură hibridă, prin posibilitatea unei neutralizări acelor două sensuri opuse de viață și deci românii să fie un popor inapt pentru creație? Nu, o astfel de interpretare poate să aibă loc cu succes în chimie, dar e mai puțin valabilă în planul spiritual. *Dealtfel, creștinismul rezolvă această întrebare prin chemarea la viață a tuturor forțelor sufletești*. Dintr-o astfel de combinare nu poate rezulta decât *echilibru și pace sufletească, dovadă caracterul răbdării până la extrem al românului iubirea lui de codru și pământ, și inteligența lui uluitoare*. Astfel s'a cristalizat o lăptă milenară, într'un popor de sinteză creatoare, în român.

Obligația educatorilor acestui popor înzestrat cu calități așa de distinse, obligația acelor care au responsabilitatea nu numai legală față de el, nu se mărginește la pure constatări.

A spune că suntem nepoții lui Traian, a lui Decebal, a spune că suntem sinteza misticului cu raționalul și că ni-s'a amplificat prin aceasta posibilitățile de fericire, nu este suficient. Dumnezeu a creat o armonie divină în univers prin legile care-l guvernează, și l'a făcut pe om apt să le savureze, prin sentimentul adorației și al sublimului. Pentru aceasta omul trebuie deci să utilizeze forțele sau aptitudinile cu care l-a înzestrat creatorul în acest scop.

Făcând translație de idei, în raportul pe care trebuie să-l aibă poporul românesc față de celelalte națiuni ale lumii, față de popoarele cu care

azi suntem într'un contact mai apropiat, sau mai îndepărtat, pentru a ști ce atitudine trebuie să avem în concertul mondial față de probleme de orice natură, vom pleca de la adevărul necontestat de nimenia, *că oricare popor trebuie să-și făurească viitorul sprijinindu-se pe realitățile sale naționale.*

Noi nu putem, și nu trebuie să importăm toate creațiile occidentului pentru că structura noastră spirituală nu este numai apuseană, și pentru că nu e demnă de un popor să facă pe satelitul altuia, renunțând la acea conștiință de mândrie națională, ce se manifestă nu numai prin sabie, ci mai ales prin creații culturale, deci nu prin import sau imitație absolută. Prin imitație absolută siluim sufletul românesc, îl condamnăm înaniție spirituală transformându-i calitățile sufletești în funcții receptive, ce înghit produsele culturale ale altora fără să creeze nimic personal. Căce ar însemna că poporul românesc a renunțat la obiectivul pe care trebuie să-l aibă oricare popor din lume și că'n istoria lumii aportul spiritual al românului e nul.

Ochii noștri nu trebuie să desconsidere nici apusul, nici răsăritul, dar trebuie să privească și să nu uite că are datoria să contribuie și el la acea istorie cu atâtea pagini, cu câte îl permit calitățile lui. Aceasta se face, bazându-ne nu pe zeii altora, ci pe propriile noastre forțe, care după cum am văzut sunt demne de un popor, numească-se acela oricum.

Iată deci rolul extraordinar pe care îl au exponenții educației poporul românesc, cu atât mai vădit, cu cât, calitățile lui sunt așa de multiple și de remarcabile.

Tu dascăl, care ai un rol așa de hotărâtor în istoria unui popor și la datorie, armonizează uriașele forțe ale sufletului românesc, pentru ca ele să nu devină latente, fă-le active pentru a se promova în fața popoarelor crește generații cari să-și înțeleagă rostul și care să te înțeleagă și pe tine. Pentru aceasta, ai formula de viață a lui Cristos prin care vei avea pacea sufletească a neamului tău și a ta însuși. Iar tu preot, fă-ți datoria față de D-zeu, și prin aceasta ajungi pe dascăl, ca împreună să păstoriți un popor cu care vreți să realizați cât mai repentin apropierea împărăției lui D-zeu pe pământ.

Și acum în credința că toate cele spuse de mine, sunt realități deopotrivă sesizate și de către D-voastră, declar ședința adunării generale a Asociației învățătorilor din Jud. Arad, deschisă.

Arad, 3 Iulie 1933.

Dimitrie Boariu
președintele Asociației învățătorilor
din jud. Arad.

Proces-Verbal

dresat în adunarea generală ordinară a Asociației Învățătorilor din județul Arad, ținută la 3 Iulie 1933 în sala festivă a primăriei municipiului Arad sub prezidenția D-lui Dimitrie Boariu președinte și Mircea C. Nona secretar general.

I.

La ora 8 învățătorii prezenți iau parte la Chemarea Duhului Sf. și la ridicarea parastasului celebrat întru pomenirea învățătorilor decedați. Serviciu religios este celebrat de părintele Mihuț, asistat de preoții Sabiu Mihuț, Guleș și Lugojan.

II.

La ora 9 învățătorii în număr de 368, să întrunesc în sala mare a primăriei municipiului Arad, unde D-l președinte Dimitrie Boariu prin frumosul său cuvânt de deschidere — adnexat la acest proces verbal sub litera a) declară adunarea generală ordinară a Asociației Învățătorilor din jud. Arad de deschisă și capace de a aduce hotărârile valde.

Remarcând la această adunare generală ordinară pe D-nii: Dr. T. Botiș în reprezentanța P.S. Sale Dlui Episcop al Aradului, în al Consiliului Eparhial și al Academiei Teologice; D-nul Nicolae Popoviciu în reprezentanța Asociației prof. secundari din Arad; D-nul Teodor Mariș prof. de ped.; D-nii Pavel Dirlău, Lazar Igrisan și N. Târziu reprezentanții subrev. școlar; penzionarii județului Arad și pe delegatul comitetului central al Asociației Generale a Inv. din România în persoana D-lui Ilie Dobreașu, prezidiul adresându-le cuvinte de vii mulțumiri și rugându-l să se afle bine în mijlocul nostru, îl salută în numele Asociației Inv. din acest județ.

La salutul prezidențial răspund:

a) D-l Teodor Botiș aduce salutul și Arhiereasca binecuvântare a P. S. Sale D-lui Episcop Dr. Grigorie Comșa, a Veneratului Consiliu Eparhial și a Academiei Teologice ort. rom. a cărei rector este.

b) D-l Nicolae Popoviciu arată, că toate capetele luminate — în aceste zile de mari încercări financiare — vor ajunge la concluzia, că dacă economiștii și finanțarii acestui veac se sbat în toate chipurile și fac eforturi mari pentru ca să revină la normal în privința situației economice și financiare, apoi cu atât mai mari și mai grele sunt eforturile ce ni se cer nouă, în mâna cărora este depusă grija de creșterea generației de mâine, spre a restabili echilibrul necesar în ordinea sufletească și morală. Apelând la sentimentul de solidaritate a corpului didactic primar cu cel secundar, salută adunarea generală în numele Asociației Profesorilor secundari.

c) Domnul profesor Teodor Mariș după ce cu vie satisfacție constată, în baza programului anunțat de asociație pentru această ședință, că membrii corpului didactic din acest județ se preocupă de probleme pedagogice de actualitate, salută Adunarea generală, dorindu-i spor bun la muncă.

d) Domnul Pavel Dârlea salută adunarea generală a Asociației Învățătorilor din județul Arad, în numele autorității școlare pe care o reprezintă.

e) Domnul Ilie Doboreanu delegatul comitetului central al Asociației generale a Învățătorilor din România, după ce expune celea 3 groaznice încercări prin care au trecut membrii corpului didactic în ultimul timp, arată că acțiunea unor membri — poate puțin răspunzători, — dorind a atenta la organizația acestei Asociații generale Învățătorești, care numără la activul său 45 de ani, propagă o nouă organizare sub numirea de sindicat. D-asa divizează aceasta nouă organizație de sindicalizare în așa numita sindicalizare cu mișcări revoluționare și cu o tendință de a atenta la tot ce este pentru noi frumos și sublim atât ca Stat cât și ca națiune; iar a doua este o mișcare ~~mai~~ moderată și care nu are nici un înțeles pentru membrii corpului didactic primar, care avem o atât de frumoasă organizație ca aceasta a noastră și pentru care suntem mult invidiați din partea altor bresle de funcționari. Apelează la datoria de organizație și de o mai mare solidaritate a membrilor corpului didactic primar și salutând adunarea generală a Asociației Învățătorilor din județul Arad, în numele comitetului central al Asociației generale, încheie urând președintelui D. P. Toni — care este poate trimisul lui D-zeu în acestea zile de grea încercare — mulți ani înainte, iar adunării generale de azi, spor la muncă. Aplauze entuziaste.

În urma acestora Domnul președinte mulțumește tuturor oaspeților pentru frumoasele cuvinte adresate și dorindu-le să se simtă bine între ei, roagă pe D-l Petru Lupaș a fi secretarul acestei ședințe, iar pe Domnii Dimitrie Clobotă și Liviu Dublea a fi verificatorii acestui proces verbal, precum și adunarea generală cu unanimitate de voturi îi alege, pe primul ca secretar de ședință, iar pe secunzi ca verificatori.

Se expediază telegramele adnexate la acest proces verbal sub litara M. S. Regelui Carol II, D-lui Ministru Gusti și D-lui D. P. Toni președintele Asociației Generale a Învățătorilor din România.

III.

Se esmit următoarele comisiuni:

a) Comisia organizatoare D-nii: Dârlea Ioan, Radu Ioan, Roșca Florea, Ciudin Victor și Florica Moldovan.

b) Comisia pentru cenzurarea socoților Asociației Domnii: Lazar Stolci, Florea, Aurel Borlea, Ioan Lața, Ioan Iancu și Maria Tomoșoi.

c) Comisia pentru cenzurarea socoților revistei „Școala Vremii” D-l Ioan Gebeleş, Sara Dr. Faur, Steptici Dimitrie și Rediș George.

d) Comisia pentru cenzurarea bibliotecii Domnii: Ioan Caba, Și Cornel, Lascu Ioan și Cornel Vodă.

e) Comisia pentru cenzurarea socoților „Casei Învățătorilor” Domnii Simeon Albu, Gheorghe Muntean și D-na Sofia Tăucean.

IV.

Conform programei și în urma tragerii la sorți urmează dizertația D-l Gheorghe Moțiu cu subiectul: Măsurarea inteligenței. D-l Moțiu dă ceth lucrării sale pedagogice, care se anexează la acest proces verbal sub litera

V.

Lucrarea pedagogică: „Democratismul în pedagogie” cetită de D-l Ioan Lascu și anexată la acest proces verbal sub litera d) este ascultată cu mult interes. D-sa arată fazele prin care a trecut școala primară și modalitățile prin care se poate introduce democratismul în școala primară.

VI.

Domnul Nicolae D. Cârstea delegatul comitetului central al Asociației Învățătorilor din județul Arad, la cursurile pentru organizarea bibliotecilor populare aranjate de Ministerul Instrucțiunii publice, își depune raportul său. D-sa arată necesitatea înființării astor fel de biblioteci. Roagă Onor. Comitet central să intervină la locul competent pentru a fi susceput în bugetul Statului o sumă oare care cu destinația la dispoziția „Casei Școalelor” pentru ca din aceasta sumă să se poată achita măruntele cheltueli ce ar obveni cu francarea coletelor prin cari se trimit acestea către pentru numitele biblioteci.

Fîind timpul înaintat, iar programa ședinței prime exhaustată, ședința primă se ridică, anunțându-se ședința a doua după masă la ora 2 și 30.

Ședința a II-a.

La ora 2 și 30 Domnul președinte Dimitrie Boarin redeschizând ședința, supune discuțiunilor lucrările discutate în prima ședință.

1. *Măsurarea Inteligenței*, lucrare pedagogică de D-l Gheorghe Moțiu.

Domnul Iulian Lucuța luând cuvîntul află de bine succesă lucrarea D-lui Moțiu. Propune totodată că la măsurarea și constatarea inteligenței elevului, să ne mărginim numai și numai la aprecierea inteligenței elevului și nici decît și la situația de trai a părinților prin ce eventual am jigni viitorul părinte cu moravuri mai puțin laudabile.

D-l Nicolae Cristea află de foarte bine succesă lucrarea disertatului și roagă învățătorimea română să se ocupe cît mai mult cu cercetările și aflarea mijloacelor pentru constatarea inteligenței unui copil, atît timp pînă ce v'a afla adevărul real.

Domnul Efrem Tigu, spune că disertantul nu este în curat cu măsurarea inteligenței, dovadă că se bazează mai mult pe inteligența cronologică și nu pe inteligența mintală, roagă ca cu altă ocazie să arate ce a făcut și ce a constatat la elevul său cu ocazia măsurării inteligenței, ocupându-se mai întâi cu aflarea caracterului și numai apoi a inteligenței.

Domnul Teodor Cherecheanu constată că lucrarea din punct de vedere principiar este foarte bună, însă a o pune în prăcsă în școlile sășii este o imposibilitate. Aduce ca exemplu încărcarea prea mare a programelor analitice.

Domnul Roșca Florian propune, ca cu ocazia alcătuirii noului program de învățământ, să se dea libertate în acea programă și acestui studiu.

Domnul Dogariu Constantin, aduce laudă și mulțumită Domnului Profesor de pedagogie Teodor Mariș, care este motorul acestor acțiuni laudabile în județul nostru.

Domnul Dijmărescu, propune celor ce se ocupă cu metoda testelor să se ocupe totodată și cu metoda fișelor individuale, dat fiind faptul că aceste metode se ajută una pe altă. Ca un rezultat practic al acestor lucrări, băieții alți demni pentru a putea ocupa un loc potrivit în Stat să fie trimși la școlile secundare în care scop propune înființarea de fonduri pentru ajutorarea elevilor săraci, dar merituoși.

2. *Democratismul în pedagogie*, conferință de Domnul Ioan Lascu.

Domnul Efrem Tigu, constată că cuprinsul lucrării nu corespunde titlului ce i s'a dat.

Domnul Sendrel, propune ca învățătorii să îndemne copiii la iubire și dragoste și să se depună mai multă acțiune pentru educația morală a fetelor.

Domnul Ponta constată că democrația este necesară a se introduce nu numai în școală ci și în toate societățile, însă să fie aplicată cu multă băgare de seamă, pentru ca să nu devieze în extremități.

Domnul Nicolae Cristea spune că nu democrația va aduce fericirea omului, ci o aristocrație intelectuală.

Domnul deputat Dobreanu, spune că democratismul în școală se bazează pe principiile școlii active în care este grupată cooperarea, conducerea de sine a clasei, societățile de lectură și altele.

3. Înainte de a trece la reflexiuni asupra raportului cu privire la bibliotecile populare, Domnul președinte salută de binevenire în mijlocul nostru pe D-nul Grozav, președintele stud. Arădani-Crișeni, Dna promite că școala inv. va fi totdeauna sprijinită de studențimea română.

4. În urma rapoartelor și a propunerilor făcute de comisiunile emise pentru cenzurarea rapoartelor depuse de comitetul central și de către bibliotecarii și funcționarii comitetului central, adunarea generală în urma acestor

rapoarte și a propunerilor — ca anexe și întregire — făcute din partea D-lor: Aurel Subescu, Trifu, N. Cristea, Gh. Pleș, D-na Ana Mihalache, la unanimitate aduce următoarele:

H O T Ă R Ă R I

1. Aprobă raportul general depus de comitetul central al Asociației Invățătorilor din județul Arad, iar conducerea îl exprimă mulțumirile sale.

2. Să aprobă contul de gestiune a Asociației Inv. din jud. Arad prezentat de D-l casier general Nicolae Dima,

la venite cu Lei 101.466 —

la cheltuieli Lei 90.334 —

Excedent bugetar . . . Lei 11.132.— din

care suma de Lei 1.115 trece la „Fondul de rezervă”.

Acest cont de gestiune se aprobă pentru anul financiar 1932/33. Bilanțul de lichidarea gestiunii dela 1 Ianuarie 1926 și până la 31 Decembrie 1932, prezentat de comitetul central se aprobă,

la venite Lei 35.530.—

la cheltuieli Lei 32.966.—

rămânând un sold la data de 31 Decembrie 1931 . . Lei 2.066.— care

sold predat D-lui Dima, a fost aflat la venite pentru anul 1932.

3. Să aprobă bugetul Asociației Invățătorilor din județul Arad pentru anul 1933/1934, atât la venite cât și la cheltuieli cu suma de . Lei 71.350 —

Atât comitetului central, cât și casierului i se dă descărcare de gestiunea anului financiar 1932/1933. Rapoartele comisiunilor se anexează la acest proces verbal.

4. Se aprobă bilanțul asupra revistei „Școala Vremii” pe timpul până la 1 Iulie 1933, prezentat de D-l administrator Eugen Spinățiu,

la venite cu suma de Lei 58.100.—

la cheltuieli cu suma de Lei 58.100.— în

care sumă este loglobat și soldul de Lei 19.515.—

Domnului Administrator i se dă descărcare de gestiune.

5. Se aprobă raportul depus de comisia emisă pentru cenzurarea raportului bibliotecarului.

6. Raportul depus de Domnul Ioan Mladin directorul „Casei Invățătorilor” cu privire la gestiunea casei dela data de 30 Iunie 1931 și până la data de 1 Iulie 1932, împreună cu bilanțul se aprobă pe cum urmează:

la întrate cu suma de Lei 878.915 —

la cheltuieli cu suma de Lei 818.803 — ră-

mânând la data de 30 Iunie 1932 un excedent de . . Lei 60.112.—

Toate cheltuielile fiind bine justificate și plătite în conformitate cu dispozițiunile Statutuare, Domnul director și Onor. Comitet central i se dă descărcare de gestiune.

Se aprobă bugetul Casei Învățătorilor pentru anul 1932/1933,
la venite cu suma de Lei 1,359,978,—
la cheltuieli cu suma de . . . Lei 1,359,978,—

În urma acestora și a propunerilor făcute, adunarea generală în unică sesiune de voturi aduce următoarele,

D E Z I D E R A T E

A.

Pentru Comitetul Central Județian.

1. Mandatul membrilor consiliului de administrație al căminului „Casa Învățătorilor” cu ziua de azi încetează. Comitetul central al Asoc. Înv. din județul Arad, cu această zi — potrivit dispozițiilor statutare — preia de drept și de fapt toată administrația și toată averea activă și pasivă a căminului „Casa Învățătorilor”.

2. Comitetul central de comun acord cu directorul casei va elabora un nou regulament pentru administrarea averii „Casa Învățătorilor”, iar la proxima adunare generală îi va prezenta spre aprobare. Până la aprobarea noului regulament, drepturile consiliului de administrație trec asupra comitetului central al Asociației Învățătorilor, iar drepturile și datorițele direcțiunii asupra delegației permanente a Comitetului Central.

3. Pentru o mai bună supraveghere a elevilor din cămin, com. central va cere Onor. Minister al Instr. publice detașarea D-lui director Ioan Mladin de la școala primară, rămânând a se ocupa numai inclusive cu educația și supravegherea elevilor din cămin.

4. Cu începerea noului an școlar să se angajeze doi profesori de studii, unul pentru partea literară, iar altul pentru partea științifică, pentru pregătirea elevilor interni la lecțiile de toate zilele. Acești profesori să fie angajați dintre D-nii profesori secundari de la liceul „Moise Nicoară”.

5. Pentru supravegherea elevilor atât în saloanele de lecții, cât și în dormitoare se vor designa de către D-nii profesori elevii mai merituoși din ultimile clase a liceului sau școlii de comerț. Acești elevi vor fi semi-bursieri.

6. Se autorizează comitetul central a se ocupa cu propunerea formulată de D-nul Lazar Igrășan, în ceea ce privește cumpărarea unui imobil clădit la băile „Episcopioara” din Bihor.

B.

Pentru Asociația Generală și Regională.

1. Toți normaliștii fără de posturi să fie numiți numai decât în învățământul primar și cu precădere față de licențiați, cari și așa nu sunt pregătiți pentru școalele primare. Ei să fie numiți în posturile preoților-învățători sau învățătorilor-preoți cu titlul de suplinitori personali ai acestora, urmând ca după normalizarea situației ambele categorii să reîntre în drepturile lor.

2. Normaliștii din seria anului 1929, urmând a da în toamnă examenul de definitivare să fie numiți neapărat în această toamnă. Numirile de suplinitori să fie făcute înainte de începerea cursurilor, pentru a nu mai fi purtați pe drumuri ca în anii precedenți.

3. Cerem aplicarea cu severitate a controlului averii actualilor și foștilor funcționari ai statului, cu confiscarea averilor nejustificate, și folosirea lor pentru interesele școlii românești. Cerem desființarea tuturor subsecretarilor de stat, a ministerelor inutile și a tuturor sinecuriștilor, cari împovărează cheltulele țării. Economii mari sus, nu jos, unde lipsește pâinea cea de toate zilele și unde dascălul român umblă fiămând, gol și sdremțos.

4. Cerem cu insistență spriginirea elementului românesc.

5. Toate edificiile și averile — foste averi a școalelor confesionale ort. rom. și gr. cat. — cari până la anul 1919 au servit scopuri școlare, să fie redată prin lege destinației pentru cari au fost sortite. Venitul pământurilor școlare să fie întrebuințat pentru scopuri școlare. Transcrierea acestor averi dela 1919 încoacea pe eventuale alte persoane juridice, să fie anulate.

6. Învățătorii din ținuturile alipite având drepturi câștigate la locuințe încă din timpurile înainte de război și cari drepturi nu au fost abrogate nici printr-o lege școlară, cer ca acele drepturi să fie redată prin lege tuturor învățătorilor de toate gradele din întreaga țară.

7. Plata salariilor rămasă în restanță să se achite numai decât în numerar și nu în efecte publice de Stat sau Bonuri. Plătirea imediată a gradațiilor și a sporurilor cuvenite la înalțări.

8. Înscrierea în bugetul Statului a sumei cuvenite pentru întregirea salariilor conform legii de armonizare din anul 1927.

9. Plata salariilor să se facă prin percepțiile fiscale în primele zece zile a fiecărelei luni pe baze de carnețe în cari să se introducă atât suma ordonanțată cât și reținerile făcute pentru diferite fonduri.

10. Învățătorii să fie în dreptăți la carnețe de identitate pe C. F. R. cu o reducere de 75% în mod nelimitat. Pentru vacanța mare să li se acorde șase bilete gratuite pe întreg teritoriul Țării în scopul cunoașterii Țării lor.

11. Să se mențină normele de transferări și numiri în învățământ, respectându-se stabilitatea. Transferările în interes de serviciu sau din oficiu să fie o măsură disciplinară aplicabilă numai după ce aceasta v'a fi pronunțată de Comisia de disciplină.

12. Protestăm energic contra intervențiilor politice cu ocazulnea transferărilor, numirilor și detașărilor în învățământul primar.

13. Protestăm energic contra dispozițiilor prin care colegii cu o vechime de 34 ani li se la directoratul, lăsându-li-se numai catedra. Cerem ca să fie lăsați la direcția școlii recompensându-i cel puțin cu aceasta pentru munca desinteresată depusă până la aceasta vârstă în ogorul culturii neamului.

14. Cerem ca studiile naționale în școlile primare minoritare să fie predate de un învățător român. Învățătorii minoritari — cari nici azi nu posed limba Statului — să fie trimisi la cursuri de vară, sau pensionați.

15. Cerem legiferarea întreținerii materiale a școlii primare potrivit desideratului Asociației Generală a Învățătorilor din România. Amenzile școlare pronunțate asupra părinților refractari, să fie încasate de percepțiile fiscale, după ce acestea vor fi încuviințate de Comitetele școlare județene au subrevizoratele școlare.

16. Cerem categoric ca deplasările făcute în interesul școlii și culturii poporului, să fie retribuite respectându-se astfel drepturile câștigate. Pământurile școlare să fie împărțite în mod echitabil între toți membrii corpului didactic fără deosebire de sex.

După primirea acestor propuneri și desiderate Domnul Eugeniu Spiroașu cetește ordinul Ministerial No 84.150.1933, și ordinul Subrevizoratului Școlar No. 2162 1933, spre a se lua la cunoștință, iar Domnul președinte Dimitrie Boariu mulțumind tuturor pentru concursul dat la această adunare generală, declară adunarea generală ordinară de închisă.

Dept ce am dresat prezentul proces verbal în triplu exemplar.

D. C. M. S.

Președinte:

ss. *Dimitrie Boariu*

Verificatori:

ss. *Liviu Dublea*

ss. *Dimitrie Ciobotă*

Secretar de ședință:

ss. *Petru Lupaș*

Secretar General:

ss. *Mircea C. Nonu*

De la comitetul central al Asociației Învățătorilor din jud. Arad.

Comitetul central al Asociației Învățătorilor din județul Arad în ziua de 12 August 1933 s-a ținut obicnuita ședință ordinară. În această ședință — după citirea raportelor prezentate din partea biroului, și a casierului și a direcțiunii „Casa Învățătorilor” — comitetul central în baza acestor rapoarte și a desideratelor primite în adunarea generală dela 3 Iulie, s'a ocupat mai mult cu reorganizarea și conducerea căminului „Casa Învățătorilor”. Pentru o mai bună și eficace supraveghere a elevilor din cămin-

comitetul central a angajat ca director spiritual sau de studii, pe Dl. profesor Alecu Constantinescu. D-sa de comun acord cu direcțiunea școlii va organiza sistematizarea și va supraveghea elevii care vor intra în școală, dându-le educația necesară ca astfel binepregătiți să se poată prezenta la cursuri.

S'au stabilit condițiunile și taxele ce sunt a se percepe de la elevii care sunt pe cum urmează: Taxa de înscriere Lei 200, bibliotecă Lei 50, taxa de întreținere 6000 plus alimentele. Dacă elevii nu vor aduce alimentele de acasă, se va percepe pentru alimente încă un plus de Lei 2250. Fiii de învățători vor beneficia de o reducere de 1000 Lei.

S'a constituit o comisiune pentru studierea proiectului pentru programa analitică și pentru studierea anteproiectului de lege privitor la reforma învățământului primar ce urmează a fi votate în sesiunea de toamnă.

Pentru congresul de la Cluj s'au delegat Doii: Dimitrie Boariu președintele Asociației și Iulian Lucaș președintele comisiei de cenzori.

Pentru participarea la congresul învățătorilor fără posturi din București, s'a delegat Doii Aurel Subescu reprezentantul inv. fără de posturi din județul Arad, în care scop s'a și votat suma de Lei 2000.

Comitetul central s'a mai ocupat și de publicațiunea apărută în revista bisericească „Biserica și Școala” No. 32 sub semnatura Doii Petre Ciongradi. După ce sa constatat din partea comitetului central că cele publicate sunt numai niște născociri care poate au alte tendințe s'a autorizat biroul a sesiza pe cel îndrept.

Cât privește dimisia Doii Petre Ciongradi din Asociația învățătorilor, să respinge. Statutele Asociației învățătorilor din România aprobate de Minister — spune categoric, că membrii Asociației învățătorilor sunt toți același care fac parte din membrii corpului didactic primar. Deci atât timp cât suntem în învățământul primar, suntem și membri ai Asociației învățătorilor.

Comitetul Central s'a mai ocupat și cu alte chestiuni de ordin secundar.

D I V E R S E.

Examen de capacitate.

La 21 I. c. s'a terminat examenul de capacitate ținut la Școala normală de învățători D. Țichindeal din Arad, în fața comisiei compusă din profesorii școlii sub prezidiul Doii Ascaniu Crișan dir. licențiat M. Nicoară. Probele scrise au fost următoarele:

1. La limba română :

- a) Cultura rămânească în secolul al XIX-lea.
- b) Opera lui Coșbuc. Comparație cu literatura populară.
- c) Valoarea activității practice din punct de vedere educativ.

2. La matematică :

- a) Aria unui triunghi dreptunghi este de 96 m^2 , iar diferența catetelor de 4 m.

Să se calculeze volumul și suprafața totală a conului rezultat din rotația acestui triunghi în jurul catetei mai mari.

- b) Un proprietar vinde un teren de forma unui dreptunghi cu dimensiunile 286,7 m. și 88 m ; primind pentru un ha 14 890 Lei.

Cu jumătatea prețului de vânzare cumpără o casă care îi aduce anual 2864 Lei iar cu cealaltă jumătate participă la o afacere, comercială, care îi aduce 12%.

Care e venitul său anual și ce procent reprezintă acest venit la capitalul întreg ?

S-au prezentat 59 de candidați, dintre cari au reușit următorii în ordinea de clasificare.

1. Toma Ioachim	9.62	21. Vodă Grigore	7.62
2. Melnescu Ioan	9.62	22. Nuca Ștefan	7.62
3. Grozdan Rusalim	8.62	23. Anoca Vasile	7.62
4. Ilie Ștefan	8.50	24. Cernică Petru	7.62
5. Son Vasile	8.37	25. Stana Ioan	7.62
6. Stolca Valeriu	8.25	26. Bucălan Ioan	7.62
7. Sârbu Ioan	8.25	27. Ponta Ștefan	7.50
8. Dănilă Gheorghe	8.1	28. Codila Alexandru	7.50
9. Păun Ioan	8.12	29. Creța Pavel	7.37
10. Seleac Iuliu	8.---	30. Iușan Augustin	7.25
11. Popescu Corneliu	8.---	31. Grecu Vintilă	7.25
12. Cărunta Savu	8.---	32. Bunceanu Ilarie	7.25
13. Ispas Petru	8.---	33. Bodea Ștefan	7.12
14. Florescu Ioan	8.---	34. Făgean Ioan	7.12
15. Marinescu Gabriel	8.---	35. Dincă Ilie	7.12
16. Sandu Virgil	7.87	36. Ileana Petru	7.12
17. Vâlcău Petru	7.75	37. Rusu Nicolae	7.12
18. Tartahan Dan	7.75	38. Știucă Titus	7.25
19. Dumbrava Nicolae	7.75	39. Tălău Gheorghe	7.25
20. Ștefan Lazar	7.62	40. Belean Pavel	7.---

Pentru învățătorii fără posturi.

După consfătuirea dela școala normală din București, în 25 Aug. a. c. delegații inv. fără posturi au obținut o audiență la d. Ministru Gusti. Delegația a fost condusă de către domnii Toni și Damian. Cu această ocazie d. Gusti a dat, cunoscutele noastre deziderate, unele răspunsuri concludente :

Este pentru înființarea timbrului cultural dar — spune D sa — ceilalți miniștri sunț contra.

Preoții-învățători sau inv.-preoți cari au mai puțin de 15 ani de serviciu, vor fi scoși din învățământ ; cei mai vechi vor fi forțați să opteze pentru una din funcțiuni.

Licențiații universitari nu vor intra în învățământ decât odată cu normalisții din seria lor. Pe viitor nu vor mai fi admiși licențiați la examenele de capacitate pentru învățători.

Învățătorii cari au 35 ani serviți în învățământ, vor fi pensionați din oficiu. Prin această măsură numărul posturilor vacante va crește cu încă vre-o 400—500. Problema pensionării, la 30 ani, nu se poate pune deocamdată.

Numirile în acest an se vor face „în mod provizoriu“ și pe regiuni. La obiecțiunea unui coleg că, la regiuni s'ar putea produce unele nemulțumiri ; pentru evitarea cărora, numirile, ar trebui să se facă la București de către o comisie specială, d. Gusti a spus aproape textual : „dacă la congresul din Cluj, învățătorii din Ardeal vor fi și ei de această părere, voi admite și eu. Altfel, trebuie să ținem seama de dorințele Ardelenilor“.

În acest an se vor face peste 1000 de numiri. Prin urmare, normalisții din seria 1930 și normalistele din seria 1931 abia dacă vor ajunge jumătate la posturi sau poate, chiar mai puțin, din seria 1929 fiind încă vre-o 500 nenumiți.

Mai departe d. Ministru Gusti, din inițiativă proprie, dă și o formulă care, poate fi și în folosul nostru : „Asociația pentru culturalizarea maselor și stărpirea analfabetismului din România“.

Președinția de onoare a acestei asociații — după informațiuni ulterioare din ziare — o va avea însuși M. Sa Regele. Cu organizarea acestei asociații vor fi însărcinați în primul rând inv. fără posturi cari, în cadrul ei, vor putea munci cu tolos și pentru ei și pentru ea. Asupra acestei fericite inovații voi reveni în numărul viitor, dacă până atunci va mai fi de actualitate. De altfel, pentru problema șomajului învățătoresc, toate cele de mai sus sunt simple paleative cu care nu se poate rezolva problema.

De aceea, astăzi în pragul noului an școlar, când ar trebui să ne re-

viziun melodele de învățământ și să ne pregătim sufletele pentru lupta contra întunecului de jos, trebuie să începem această luptă, pentru lămurirea celor de sus. Ceeace trebuie să cucerim prin lupta noastră este ca la com. punerea noului buget al statului, să se creze mijloacele necesare, prin cari cei 6000 de normalişti, ce vor rămâne nenumiți, să se poată apropia de cei 1.500.000 de copii cari până atunci rămân neșcolarizați.

Drepturile noastre la posturi, fiind în speță drepturile Poporului la Cultură, drepturi garantate prin Constituție, vom ști să luptăm pentru ele și vom ști să învingem. Pentru aceste considerente, fiecare învă. fără post să nu se mai socotească șomer ci soldat credincios, și activ în armata celor 47.000 de luptători pentru câștigarea drepturilor școlii Poporului.

Aurel Subescu Julița

Delegatul învă. fără posturi din jud. Arad.

Pentru Domnul Petre Ciongradi învă. preot.

În numărul 32 al revistei „Biserica și Școala” Dl P. Ciongradi face o apreciere a adunării generale a Asociației Învățătorilor din județul Arad ținută la 3 Iulie 1933, în care constată: „Ședința înainte de masă a decurs în mod demn de o Asociație a Învățătorilor și vrednică de toată lauda, ședința după masă însă nu s'a ridicat la acel nivel de discuție ca înainte de masă”.

Motivele de supărare a Dlui Ciongradi ar fi două propunerii și anume: A). Să se ceară Ministerului, ca învă. preoți să fie forțați a demisiona dintr-un post, pe care să-l ocupe învățători fără posturi. B). „Edificiile fostelor școli confesionale să treacă în posesiunea Statului și că Un alt învățător a întregit aceasta propunere cu acela: că nu numai edificiile fostelor școli confesionale, ci și întreagă averea a bisericilor să treacă în posesiunea Statului”.

Domnul P. Ciongradi a publicat un neadevăr în ce privește trecerea averilor în posesiunea Statului. Față de acest neadevăr, îl punem în față hotărârea adunării generale care sună așa: „Toate edificiile și averile — foste averi a școlilor confesionale ort. rom., și gr. cath. — cari până la anul 1919 au servit scopuri școlare să fie redată prin lege destinației pentru cari au fost sortite. Venitul pământurilor școlare să fie întrebuințat pentru scopuri școlare”.

Așa dar, Domnule Ciongradi, când nici vorbă nu a fost, că întreagă averea Bisericilor să treacă în posesiunea Statului — D-ta al pervertit adevărul, numai și numai ca să scoți Asociația neînțelegătoare.

Ca președinte al Asociației constat faptul: Dacă și a doua ședință s'ar fi ținut înainte de masă, sigur Domnul Ciongradi ar fi apreciat-o și pe aceasta ca vrednică de toată lauda — dar vezi Doamne: Timpul și împrejurările schimbă toate“.

*Președintele Asociației Inv.
din jud. Arad.
Dimitrie Boariu.*

Cărți și reviste.

Cărți pentru copii.

Cezar Petrescu: *Fram, ursul polar. Roman pentru copii*. Cartea cu acest nume este povestea tristă a unui urs alb, Fram, în limba norvegiană, înseamnă înainte. Ursul a primit numele Fram dela un vânător polar, care-l cumpărase dela un eschimos. Vânătorul l-a vândut apoi cercului Struțchi, unde Fram, 7 ani, a minunat lumea cu jocul său

Intr'o seară, așa de altfel cum pătesc toți urșii albi, Fram a uitat tot ce învățase. Il apucase dorul de ghețurile lui. Pentru prietenia care i-o purta, directorul cercului Struțchi, la îndemnul unui fost vânător de urși albi, îl retrimite polului.

Singur, strein în țara lui, care avea alte legi, decât ale lumii, unde trăise el, și pe care le avea în sânge acum, Fram dorește iarăși: țările calde, oamenii, copiii și aplauzele ce se cuvin unui artist.

După câțiva ani petrecuți în înghețuri, Fram salvează doi vânători — pe acei cari îl duseră la pol. Drept recompensă i se deschide din nou calea spre țările calde, oameni copii și aplauze. Acum pentru totdeauna.

Povestea aceasta atât de scurt rezumată aci, este neasemuit de frumos scrisă. Nota de durere interioară, care caracterizează toate scrierile D-lui C. Petrescu, nu lipsește nici acestui roman pentru copii.

Fram, deși animal, este fire de artist. El simte dorințele oamenilor, îi înțelege și le satisface cerințele. Copiilor le păstrează o bună parte de prietenie.

Dacă am uita, că Fram este numai urs, l-am putea clasifica printre melancolici. Departe de pol, îl dorește. La pol regretă țările calde. Împins de nostalgia ghețurilor polare, de glasul sângelui, Fram a uitat, pentru câțva timp, tot ce a învățat dela oameni. Dus la pol nu s'a mai putut adapta vieții sălbatice, cu alte legi — acele ale foamei și puterii. La pol el a trăit tot bufon, fiindcă n'a mai putut ucide, el cu viața pervertită de contactul cu oamenii.

Pentru frumusețea paginilor ar trebui reprodus în întregime capitolul II „Fram face necazuri“. Spațiul ne limitează însă, lată în schimb câteva pasagii mai scurte.

„Au mijit mai întâi trei curcubee de toate culorile știute și neștiute. S'au unit unul în altul. S'au desfăcut și iar s'au unit. Iar din tainica lor arcadă înscrisă pe cer, au început să pâlpăie luminile într'un tremurător și fantastic. Albăstre, roșii, galbene și portocalii, galbene muiate în purpură, flăcările se țeseau, se împleteau, se deslășuiau în draperii de mătase, se desfășurau și se stingeau neașteptat.

O clipă cerul rămânea gol.

Apoi din nou izbucnea hora vrăjită

O muzică depărtată și dulce, deabia auzită, plutea în văzduhul sonor“ (pag. 126).

Ce lecție ar putea înlocui descrierea aceasta a aurorei polare? Un pasagiu în care este descrisă singurătatea polară... „Soarele neclintit pe cer. Razele tremurând și plutește pe valuri mărunte ca zălele de argint. De jur împrejur zarea rotundă și neclintită fără nici o dungă de țărnam. Nici o corabie, alta. Nici o luntre, alta. Nici o omenească. Numai nemărginirea apelor verzi, pe care lunecă singuratece sloiuri de plutitoare, mânate de curent spre miază-zi, ca tainice nave, fără pânze, fără vâsle, fără răslăși...”

„Este o frumusețe și aceasta. Plină de gânduri, de neliniști și de o plăcută simfonie”.

Impecabil scrisă, bogată în subtile analize, cartea este de o dinamică morală și psihică în tot ce s'a scris la noi pentru copii. Singurătatea lui Fram printre „ai săi”, dar și dus la pol, ca și printre oameni, îl umanizează și în această calitate, durerile lui și ale cetitorului. Intensa emoție a cetitorului acestui roman, este semnul caracteristic ce-l produc veritabilele opere de artă.

R. Ponta

*

Constantin N. Neicu: „Pentru și din sufletul copilului român”. Tip. „Asociații” str. Mircea, 5. Constanța. Este lucrarea unui foarte vrednic învățător, în care ne arată diferite teste pentru determinarea funcțiunilor psihice a copilului dar nu vorbind despre ele teoretic, ci aplicate de D-sa asupra școlarilor pe care îi educă, comunicându-ne și rezultatele la cari a ajuns.

Recomandăm cetitorilor noștri această lucrare pedeparte pentru folosul ce-l pot avea din ea acei, cari se interesează de problemele pedagogiei contemporane; iar acei cari cred că asemenea lucruri nu sunt realizabile, să le servească drept motiv de refuz din rezerva ce și o impun față de aceste chestiuni.

În partea doua a lucrării ni se arată de asemenea cum se pot traduce în practică câteva chestiuni despre cari în mod teoretic iarăși se vorbește mult. (Clasa în comună, clasele plimbări, clasa atelier, clasa muzeu etc.)

*

Iosif Marinescu: *Nae Fălcosu* dialog comic și instructiv, prețul 15 lei, se poate comanda la autor în Minisul jud. Arad, of. p. Nadăș

*

„Hotarul“ „Revistă literară și culturală“. În Mai a c. a apărut primul număr din această revistă, care umple un gol simțit în mișcarea culturală arădiană.

Din program vedem, că „Hotarul“ vrea să fie o tribună, care chiamă la viață din vremuri depărtate, tot ce nu trebuia să piară în zărilor trecutului.

Fie, că în afară de acest scop, pe care și l-a fixat, „Hotarul“ să însemne primăvara plină de viață sănătoasă a năzuințelor noastre culturale, din care să iasă hrana necesară formării sufletului românesc în acest colț de țară; iar în fine „Hotar“ s'a numit, trăinică să fie ca hotarul din această parte a țării, pe care l-a dorit și pe care împreună cu „Hotarul“ îl vom apăra.

INFORMAȚIUNI.

Școala normală de conducătoare „Domnița Ileana din Șimleu-Silvaniei“ face înscrieri pentru cl. I dela 1 August până la 1 Septembrie. În cl. I se primesc eleve dela 12 ani împliniți cu 4 clase primare. Cererea de înscriere va fi însoțită de 100 lei și trebuie adresată direcțiunei.

Publicațiune. În comuna Rovine — Pecica jud. Arad funcționează o școală de Economie Casnică (Gospodăria Rurală) pentru fete. — Școală de Stat.

La aceasta școală se primesc fetele de săteni care au terminat cursul primar (cel puțin 4 clase) și au etătea de 12 ani cel puțin și 18 ani cel mult. — Cele cu 7 clase primare terminate se primesc în clasa II-a.

Cursurile acestel școale, durează timp de 3 ani și cine vree să se specializeze în una din branșe și să obțină diplomă de absolvire, trebuie să munțască un an de practică, însă nu e obligatoriu.

La această școală, se învață și carte și următoarele meserii:

- 1) Bucătăria (gătitul bucatelor de tot felul).
- 2) Croitoria (lucrul a tot felul de haine femelești).
- 3). Țesătoria pânzei și a covoarelor de tot felul.)
- 4) Lucrul de mână (cusături naționale etc.).
- 5) Cultura zarzavaturilor, a florilor, agricultura și sericicultura.

Înscrierile încep la 15 August și țin până la 1 Octombrie. De la 1 Septembrie elevele înscrise se pot prezenta la școală, sau pot veni odată cu actele de înscriere și pot rămâne la școală.

COMUNICĂRI OFICIALE.

Revizoratul școlar din Arad.
No. 2885 | 1933.

Circulară

cătră învățătorii din orașul și județul Arad.

Cu ocaziunea începerii noului an școlar, deși în legea școlară și în regulament este prețiat tot ce are de făcut fiecare învățător, totuși, din celea experimentate în anulul școlar trecut, găsesc necesar să atrag pe această cale atențiunea asupra celor mai elementare datorințe învățătoresști, nu atât pentru că acelea sunt înscrise în lege și regulament, precum și în diferite dispoziții și ordine superioare, cât mai vărtos fiindcă ele emanează din însăși misiunea învățătorescă și din răspunderea grea ce o are fiecare pentru împlinirea acestei misiuni, la care singur s'a angajat, nesilit de nimeni.

Școala primară română are, precum am mai spus-o și cu alte ocazii, foarte mult de făcut în ogorul Neamului, care este atât de întelenit în urma vicisitudinilor timpului. Are să depună o muncă titanică, pentru desțelenirea acestui ogor, preparându-l pentru sămânța culturii, spre ridicarea Neamului, asigurându-i dreptul la existență, și alături de celelalte neamuri culte.

Iar pentru ca școala să poată săvârși această muncă grea, îi este necesar, mai mult decât un organism sănătos, un suflet integru, care să dea viață și energie organismului.

Experiența mea îndelungată la catedră, cât și în serviciul de control, m'a convins că nu se poate desminti adevărul, că învățătorul devotat, cu voința tare de a-și împlini cât mai bine datoria, găsește într'însul totdeauna energia recerută, spre a trece peste toate dificultățile, de orice natură și ordin ar fi acelea.

De aceea învățătorul deplin conștiu de marile sale datorințe și de greutatea răspunderii, la începutul noului an școlar examinează situația, își cercetează mijloacele metodelor de muncă, își reamintește și-și fixează normele de conducere, și astfel trece din nou la muncă, cu lozincă: „Stăruință mai presus de toate; punctualitate, punctualitate și corectitate“.

Adevăratul învățător nu va cunoaște abatere dela aceste principii fundamentale, și îl vor călăuzi până în sfârșit în toată activitatea sa, săvârșind opera educativă și culturală.

Deci toți cei ce și-au asumat răspunderea grea de învățător, dela început trebuie să călăuzească de următoarele norme.

a) Se vor prezenta cu cea mai mare punctualitate, tot timpul și între toate împrejurările, la cursuri, cunoscând că cea mai mică întârziere sau absență dela cursuri, are după sine întârzierea și absențarea elevilor, compromițând astfel întreaga frecvență școlară.

Dar învățătorul poate lipsi dela cursuri nu numai cu trupul, ci și cu sufletul, și atunci, când deși se află în școală, dar preocupat de alte chestiuni, se plimbă prin clasă, cu gândirea rătăcită prin toate direcțiile. Tot astfel lipsește cu sufletul dela datorie, când în cursul prelegerilor s'apucă să cetească ziare sau alte lec-

turi, când învățătoarea la ora de geografie sau matematică s'apucă să facă dantellă, când primește în clasă persoane străine stând cu ele de vorbă, când își permite să iasă pe câteva minute afară din clasă, sau chiar să se depărteze pela primărie, etc. Sunt nenumărate formele, când învățătorul lipsește dela datorie, chiar și atunci, când trupește e prezent.

Lipsa învățătorului dela datorie, cu trupul sau cu sufletul, este prima și cea mai mare cauză, că frecvența școlară este slabă sau rea. Cel puțin 75% din neregularitatea frecvenței, este cauzată de această inpunctualitate a învățătorului. Și să se seama bine, că tot ceea ce strică prin această neregularitate a sa, nu va mai putea repara nici dacă va aplica toate amenzile școlare și întreagă rigoarea legii.

Deci va înțelege fiecare învățător, că trebuie să și aranjeze lucrurile astfel, încât să nu fie silit a întârzia sau lipsi dela școală niciodată. Cu atât mai vătos, căci deși legea îi aprobă să lipsească în anumite cazuri, tot-și, lacunele și ravagiile lăsate asupra frecvenței școlare în general, nu vor putea fi nivelate sau șterse nici dacă absențierea s'a făcut în baza unui concediu aprobat de mai înainte.

b) După ce învățătorul și-a impus această primă normă în activitatea sa, urmează al doilea lucru, pe care iarăși nu trebuie să-l piardă din vedere tot timpul de școală. Anume, la predarea cunoștințelor, să nu cadă dintr-o extremitate într-alta, dela nesfârșitele formalități, inutile și dăunătoare de predare, prin cari se perde adevăratul scop, la nepredarea și neexplicarea absolută a lecției, reducând astfel totul numai la carte. Învățătorul se va nuzi, ca printr-o procedură simplă, dar naturală, bazată pe legile psihologice ale sufletului copilului, să-i aducă pe elevi, spontan și absolut neforțat, în posesiunea cunoștințelor. Să ia seama toți, că e de cea mai inferioară calitate acel învățător, care înțelege să-i facă cu băta pe elevi știutori. Nu mai zic nimic de acei învățători, cari pe motiv că n'au învățat elevii lecția, aplică acelora pedepse de acelea, cari sunt în cea mai flagrantă contradicție cu scopul educativ și moral al școlii.

Învățătorul, prin rostul său profesional, a devenit părintele sufletesc al elevilor, care părinte înseamnă ceva mai mult decât cela trupeș. Deci va pricepe oricine, cum trebuie să se comporte învățătorul cu elevii săi și care îi este răspunderea pentru sănătatea, atât fizică, cât și psihică-morală a acelor elevi.

Învățătorul se va deprinde a preda toate cunoștințele așa fel, încât elevul să poată suporta cu plăcere toată oboseala împreună cu primirea și asimilarea acelor cunoștințe. Nu va încărca mintea elevului cu memorizarea noianului de formule, reguli și legi, de numeri și definiții seci, căci adevărata cunoștință nu stă în reproducerea cursivă și frumoasă a tot ce a memorizat, ci în cunoașterea faptică a lucrurilor și chestiunilor, spre a putea trage totdeauna folosul lor. Numai atari cunoștințe își pot avea aportul lor la dezvoltarea puterii de judecată, la educația voinței și în general la formarea caracterului moral, spre care țintește scopul educației deci și cel școlar.

Întreagă cunoștința adevărată se estrage totdeauna din intuirea lucrurilor reale. Deci nu numai cunoștințele gramaticale, matematice, geografice etc., ci și celea care ni-se par mai abstracte, ex. istoria, încă se vor preda pe bază de intuiție, al cărui obiect îl vor forma situațiile sociale și politice de atunci, cu cauzele, cari au determinat acel eveniment istoric.

Adevărata cunoștință este totdeauna vie, provocând și punând în acțiune judecata elevului spre a o primi și asimila. În fața acestei cunoștințe, elevul totdeauna este activ, cu toate facultățile intelectuale, ba chiar și cu fizicul. Și ori ce oboseală împreună cu această activitate, este neutralizată de plăcerea și satisfacția cea mare

de a afla singur adevărul. Deci toată străduința învățătorului va avea de obiectiv, cum să pună pe elev în fața adevăratei cunoștințe, spre a o absorbi și asimila cu plăcere făcându-l astfel să dorească școala, iar nu să o urască.

c) Al treilea lucru de reținut este, ca învățătorul să fie corect în toate lucrările sale și în întreaga atitudine sa. Cu deosebire însă în școală, față de elevi, această corectitudine trebuie să fie exemplară. Toți elevii, dar absolut toți, trebuie să se bucure de același tratament, de aceeași considerare, fiind apreciat fiecare după adevărata sa valoare intelectuală și morală. Învățătorul se va feri de tot ceea ce poate arunca suspiciune asupra corectivității sale. Nu va primi cadouri, nici va instrui pe unii în afară de orele reglementare, spre a nu da celor slabi posibilitatea de a zice, că ei n'au avut bani să plătească învățătorului ore suplimentare. Să nu se lase influențat de simpatia ori antipatia față de părinții elevilor. Cu un cuvânt învățătorul să aibă toată grija, de a nu face nici unui elev nici cea mai mică nedreptate și de a nu da ansă la nici o suspiciune.

d) Dar învățătorul trebuie să aibă o atitudine corectă și plină de demnitate și afară de școală, în societate. Va întreține cele mai bune legături cu părinții elevilor, cu factorii locali și cu toți locuitorii comunei. Va evita ori ce dușmănie, precum și prietenii de acelea, cari pot deveni dăunătoare ori compromițătoare pentru demnitatea și prestigiul său învățătoresc. Să nu disprețuească poporul, ci în timpul extra școlar să cerceteze întrunirile lor, spre a le cunoaște pasurile și spre a-i putea povățui cu sfatul și învățătura. La toate ocaziunile însă, să transpire din el demnitatea și înțelepciunea.

Nu va ține apoi nici școala ascunsă dinaintea poporului, ci va scoate o la iveală, spre a fi cunoscută de toți. Va cerceta cu elevii, în Duminică și sărbători, regulat biserică, cântând cu ei în cor, pe o singură sau mai multe voci. Va aranja, cu ocazia serbărilor naționale, fără a exceda, diferite festivaluri școlare, iar la finea anului va da cu toți elevii examen în fața părinților și a notabilităților din localitate, precum și a celorlalți locuitori cari doresc să vadă rezultatul din școală. Numai afirmându-se astfel școala, poate fi cunoscută și apreciată de întreg poporul.

Frăților învățători! Am aflat necesar să expun aceste lucruri, precum aminteam la început, pentru că în cursul anului școlar trecut, foarte multe abateri s'au făcut dela ele, înăut în multe cazuri am fost nevoit, cu cel mai mare regret, să iau măsuri, propunând și cerând pedepsirea lor, fiind în detrimentul școlii și al prestigiului învățătoresc. Doresc, ca lucrurile expuse în această circulară să servească la începutul noului an școlar, de normativ, după care să se conducă toți învățătorii în activitatea lor, evitând astfel abaterile și neregulele, pe cari nu le-au putut evita unii în anul școlar trecut, ca astfel să fiu și eu cruțat de a mai face pe judecătorul instructor, reluându-mi rolul de îndrumător și povățuitor adevărat al învățătorimei.

Privitor la lucrările de începutul anului școlar, țin să amintesc următoarele: Inscriserile începute cu data de prima Septembrie, se vor termina în ziua de 10 a lunii. Țin să atrag și de data aceasta atențiunea tuturor, că învățământul primar este absolut gratuit, deci nu se admite a se încasa cu ocazia înscrierilor nici o taxă dela elevi. Asemenea este interzis să se facă cu această ocaziune nici un fel de încasare de bani, sub nici un titlu. Iar dacă totuși, cineva ar fi încasat până aici, are să-i restituie imediat tot ce a încasat fără a mai provoca și alte demersuri, împreunate cu represalii și sancțiuni.

Școlile particulare vor primi numai elevi de naționalitatea, a cărei limbă de predare e în aceea școală. Directorii dela școlile de stat vor supraveghea și controla, ca

la școlile minoritare să nu se înscrie îndeosebi copii de aceia, ai căror părinți sunt români, dar desnaționalizați, sau pe cale de desnaționalizare.

Prelegerile încep la 15 Septembrie. În Duminică sau sâmbătoare dinainte de 15 Septembrie, se va face sfințirea localurilor de școală, în asistența învățătorilor și elevilor.

Prelegerile se vor ține regulat în fiecare zi de două ori, adică înainte și după masă, afară de joia după masă, consacrată ca timp de recreație săptămânală. Excepție vor face numai acele școli, unde în lipsa de sale suficiente, cursul trebuie să se facă alternativ.

La sfârșitul lunii Septembrie trebuie să se înainteze Revizoratului școlar raportul lunar după modelul anului trecut, specificând însă și după naționalitate și confesiune, atât obligații, cât și înscriși pe clase. Asemenea se va înainta la finele fiecărei luni, raport despre frecvență, tot după modelul anului trecut, cu specificarea însă pe clase, după naționalitate și confesiune. Țin să atrag aici atențiunea, că în anul trecut, numai o parte din școli au înaintat acest raport lunar și că în viitor vom lua cele mai aspre măsuri în contra acelor, cari nu-l vor înainta regulat la finea fiecărei luni.

Privitor la manualele școlare țin să atrag atențiunea, că Onor. Ministerul Instrucțiunii, prin ordinele sale mai recente, interzice de a se introduce manuale neaprobate de minister, sau a căror aprobare a expirat. Asemenea interzice a folosi manuale al căror autor ar face parte din organele de control din județul sau regiunea noastră. Pentru abaterea dela această dispozițiune, este făcut răspunzător atât organul de control, autor de manuale, cât și directorul școlar sau învățătorul, care a introdus aceste manuale.

Însfârșit, dorind ca toate celea expuse să aibă resunetul cuvenit în inimile tuturor, ca și tot atâtea povești și îndrumări binevoitoare, urez tuturor sănătate și spor la muncă.

P. Dîrlea
Revizor școlar.